

Lahden seudun jätelausautakunta

Päätöspäivämäärä 01.10.2026

Lahden kaupunki, Lahden seudun jätelausautakunta, 01.10.2026

Jätehuollon palvelutaso 2027-2030

1383/11.05.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

jätehuoltopäällikkö Tiia Yrjölä p. 044 416 3634

Päätös

Esittelijä

rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Jätelausautakunta hyväksyy jätehuollon palvelutason.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Jätehuollon palvelutasoehdotus vuoteen 2030 on valmisteltu yhteistyössä alueen kuntien ja Salpakierto Oy:n kanssa. Palvelutasolla ei ratkaista yksittäisiä operatiivisia toteutustapoja, vaan se toimii strategisena ja ohjaavana asiakirjana, jonka pohjalta jätehuoltopalveluja kehitetään pitkäjänteisesti sekä valmistellaan jätehuoltomääräyksiä ja taksoja.

Jätehuollon palvelutasossa vuoteen 2030 keskeisimpinä näkyvät aiempien jätelausautakunnan kuljetusjärjestelmäpäätösten toimeenpano ja sen mahdollistamat muutokset. Kuljetusjärjestelmä yhtenäistyy Salpakierron kilpailuttamaksi aiemmin

tehtyjen päätösten mukaisesti sekajätteessä vuosina 2026–2027 ja lietteessä 2029–2031.

Keskeisenä kierrätystä edistävänä uutena toimenpiteenä biojätteen erilliskeräys tai kompostointi laajennetaan pakolliseksi koko alueen kaikille kiinteistöille 1.1.2028 alkaen. Lisäksi monilokeropalvelu laajennetaan asukkaille vapaaehtoisena palveluna vuosina 2027–2030.

Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajeneminen koko alueelle parantaa kuntalaisten yhdenvertaista kohtelua kun velvoitteet ovat kaikille samat. Biojätteen erilliskeräyksen laajentaminen tehostaa jätehuoltojärjestelmän toimivuutta erityisesti Lahden seudun lajittelulaitosympäristössä ja parantaa biojätteen kierrätysasteen lisäksi muiden jätelajien kierrätettävyyttä. Toteuttaminen edellyttää panostuksia neuvontaan ja valvontaan sekä kuntalaisten aktiivista osallistumista.

Vastaanottopalveluissa verkkokauppaan perustuva itsepalveluasointi tarjotaan jokaisella Salpakierron lajitteluasemalla 2026–2030.

Jätehuollon palvelutasoehdotus oli lausuttavana kunnissa. Kärkölän kunta toteaa, että palvelutasoesitys on pääosin perusteltu, mutta painottaa pienten kuntien näkökulman huomioimista palvelujen saavutettavuudessa. Muut kunnat eivät lausuneet asiasta ja mielipiteitä ei jätetty.

Jätehuollon palvelutaso

Palvelutasolla määritellään kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon järjestämisen keskeiset periaatteet ja käytännöt siten, että ne täyttävät jätelainsäädännön vaatimukset ja tukevat asetettujen ympäristö- ja kierrätystavoitteiden saavuttamista.

Jätehuollon palvelutaso koskee ensisijaisesti asumisessa ja vapaa-ajan asumisessa sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän jätteen jätehuoltoa.

Palvelutasossa kuvataan muun muassa:

- millaisia keräys-, kuljetus- ja vastaanottopalveluja on käytettävissä
- kuinka hyvin palvelut ovat saavutettavia ja kattavia asukkaiden näkökulmasta
- miten palvelut tukevat jätteen synnyn ehkäisyä, lajittelua ja kierrätystä
- millä tavalla palvelut on mitoitettu suhteessa syntyvän jätteen määrään ja laatuun.

Jätehuollon palvelutason määrittelyssä keskeistä on tasapaino lakisääteisen vähimmäistason, asukkaiden tarpeiden ja kustannusten välillä.

Palvelutason ajantasaisuutta seurataan säännöllisesti, ja sitä päivitetään tarvittaessa toimintaympäristön, lainsäädännön tai tavoitteiden muuttuessa.

Biojätteen pakollisen erilliskeräyksen tai kompostoinnin laajentaminen pakolliseksi koko alueella 1.1.2028 alkaen

Yhdyskuntajätteen kierrätys ei valtakunnallisesti yhdyskuntajätetilaston mukaan osoita toivottua, vahvaa positiivista kehitystä jätelainsäädännön muutosten jälkeen. Kierrätysasteen kehitys osoittaa noin parin vuoden mittaisella viiveellä vain pientä kasvua. Ympäristöministeriön selvityksen mukaan tarvitaan todennäköisesti lisätoimia kierrätyksen lisäämiseksi erityisesti biojätteen ja muovipakkausjätteen osalta. Muovipakkausten keräys on tuottajien vastuulla, sen sijaan biojätteen keräys on kunnan vastuulla. 1.4.2026 lausuntokierrokselle lähteneessä jätelain muutosesityksessä on ehdotettu lajittelutehokkuuteen tähtääviä toimia, kuten neuvonnan painottamista biojätteisiin.

Syntypaikkalajittelu on Lahden seudulla erityisen merkityksellistä myös siksi, että alueella sekajäte käsitellään lajittelulaitoksessa, jossa biojäte heikentää merkittävästi muun jätteen kierrätettävyyttä. Sekajätteessä oleva biojäte likaa kuivia materiaaleja, kuten muoveja ja kartonkia, jolloin niiden materiaalikierätyks vaikeutuu tai estyy kokonaan. Biojätteen erillislajittelu tukee myös Lahden kaupungin ilmastotavoitteita.

Jätelainsäädännössä määritellään biojätteen pakollisen erilliskeräyksen minimitaso. Biojätteen erilliskeräyksen vaihtoehto on kompostointi, joka on Lahden seudulla sallittu alle 5 huoneiston kiinteistöillä.

- Asuinkiinteistöt: vähintään 5 huoneiston kiinteistöissä 200 asukkaan taajamissa.
- Asuinkiinteistöt: kaikilla kiinteistöillä 10 000 asukkaan taajamissa.
- Kunnan hallinto- ja palvelutoiminta: biojätettä kertyy keskimäärin yli 10 kg viikossa.

Jätehuoltoviranomainen voi halutessaan tiukentaa keräystä jätehuoltomääräyksissä. Lahden seudulla edellytetään tällä hetkellä lakisääteisen keräyksen lisäksi pakollista biojätteen erilliskeräystä Orimattilan keskustaajamassa ja Asikkalan Vääksyssä sekä sellaisissa kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kohteissa, joissa on ammattimaista ruoan valmistusta, ruoan jakelua tai ruokala.

Jätehuollon palvelutasossa biojätteen erilliskeräystä ehdotetaan laajennettavaksi kaikkiin alueen kiinteistöihin mukaan lukien vapaa-ajan kiinteistöihin. Jos rakennus ei ole käytössä, jätteenkuljetuksen voi keskeyttää kuten ennenkin. Esimerkiksi kesämökeillä keräys- tai kompostointivelvoite koskee sitä aikaa, kun rakennus on käytössä.

Hallinto- ja palvelutoiminnan osalta keräysvelvoite laajenisi kohteille, joissa on ammattimaista ruoan valmistusta, ruoan jakelua, ruokala, henkilöstötila tai jos biojätettä kertyy muusta syystä. Keräystä ei ole tarkoituksenmukaista ulottaa kategorisesti kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan varastorakennuksiin tai vastaaviin tiloihin.

Biojätteen erilliskeräyksen laajentamisen vaikutusten arviointi

Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajentaminen lisää velvoitteita erityisesti niillä kiinteistöillä, joilla velvoitetta ei ole aiemmin ollut. Muutos edellyttää kuntalaisilta aktiivisempaa osallistumista jätehuollon järjestämiseen ja lajitteluun. Kompostointi säilyy vaihtoehtona, mikä tarjoaa joustavuutta ja mahdollisuuden vaikuttaa

kustannuksiin erityisesti haja-asutusalueella ja vapaa-ajan kiinteistöillä. Neuvonnan ja viestinnän merkitys korostuu, jotta kuntalaisilla on riittävät tiedot toimia oikein.

Biojätteen erilliskeräyksen laajentaminen parantaa jätehuoltojärjestelmän toimivuutta Lahden seudulla. Biojäte sekajätteessä heikentää muiden jätelajien kierrätettävyyttä. Kun biojäte ohjautuu erilliskeräykseen, sen kierrätysaste paranee ja muiden materiaalien hyödyntäminen tehostuu. Lisäksi hajuhaittojen, roskaantumisen ja haittaeläinten esiintymisen voidaan arvioida vähenevän.

Keräysverkoston laajentaminen lisää jätehuoltojärjestelmän kokonaiskustannuksia, mutta biojätteen poistuminen sekajätteestä parantaa käsittelyn tehokkuutta ja tehostunut keräys laskee yksikkökustannuksia. Näin ollen lisäkustannukset osittain kompensoituvat. Muutoksella on myös myönteisiä vaikutuksia jätehuollon palveluntuotantoon ja siihen liittyvään elinkeinotoimintaan.

Jätehuoltomääräysten mukaan aluekeräyspisteen käyttäjäksi voi liittyä vain, jos kiinteistölle tai kiinteistökohtaiselle jätteastialle ei ole tietä tai tieyhteys on huono eikä tie kestä jäteauton painoa. Jätehuoltomääräyksiä suunnitellaan muutettavaksi 1.1.2027 alkaen lausunnoille lähetetystä ehdotuksesta poiketen siten, että aluekeräyspisteeseen voi liittyä myös silloin, jos kiinteistökeräys on mahdollinen.

Aluekeräyspisteiden käyttömahdollisuuden laajentaminen myös sellaisille kiinteistöille, joille kiinteistökohtainen jätteenkuljetus olisi teknisesti mahdollista, lisää jätehuollon järjestelmän joustavuutta ja mahdollistaa palveluiden paremman huomioimisen erilaisissa asumis- ja kiinteistöolosuhteissa. Esimerkiksi vähäisen jätemäärän kiinteistöillä tai vapaa-ajan asunnoilla aluekeräyspisteen käyttö voi olla tarkoituksenmukaisempi ratkaisu kuin kiinteistökohtaiset jätteastiat.

Jätehuoltojärjestelmän näkökulmasta aluekeräyspisteiden tehokkaampi hyödyntäminen voi vähentää keräysautojen ajosuoritteita ja tarvetta liikennöidä pitkillä tai vähäisen käyttöasteen reiteillä. Tämä voi osaltaan alentaa kuljetusten ympäristövaikutuksia sekä parantaa keräysjärjestelmän kustannustehokkuutta.

Keskittetty keräys mahdollistaa myös erilliskeräyksen järjestämisen alueilla, joilla kiinteistökohtainen keräys olisi logistisesti haastavaa tai kallista.

Kokonaisuutena arvioiden aluekeräyspisteiden käyttöoikeuden laajentaminen lisää jätehuoltojärjestelmän joustavuutta, kustannustehokkuutta ja asiakaslähtöisyyttä vaarantamatta jätehuollon ympäristö- tai kierrätystavoitteiden toteutumista.

Muutos antaa mahdollisuuden huomioida alueelliset ja kiinteistökohtaiset erityispiirteet nykyistä paremmin samalla, kun se tukee asukkaiden osallistumista kiertotalouden tavoitteisiin.

Valmistelu ja lausunnot

Salpakierto tilasi Jätehuollon palvelutason valmistelua varten selvityksen eri kierrätysvaihtoehdoista (liite). Palvelutasoluonnosta ja vaihtoehtoisia erilliskeräyksen laajentamismvaihtoehtoja käytiin läpi kuntatapaamisilla kuntien johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa. Palaute biojätteen erilliskeräyksen laajentamisesta oli pääosin myönteistä. Erilliskeräysselvitys ja palvelutasoehdotus on esitelty lautakuntaseminaarissa.

Jätehuollon palvelutasoehdotus oli lausuttavana kunnissa. Kärkölän kunta jätti lausunnon ja Hollolan kunta totesi, että palvelutaso on pääasiassa aiempien päätösten toimeenpanoa, eikä siihen ole tarpeen antaa lausuntoa. Muut kunnat eivät lausuneet asiasta ja mielipiteitä ei jätetty.

Kärkölän kunta kiinnittää huomiota siihen, että Kärkölässä ei ole omaa lajitteluasemaa. Lähin lajitteluasema on Hollolassa. Palvelu perustuu alueelliseen verkostoon ja asiointiin naapurikunnissa, joten saavutettavuuden tulee säilyä kohtuullisena. Kärkölän kunta pitää tärkeänä, että aluekeräyspisteiden määrä, sijainti ja kapasiteetti mitoitetaan oikein sekä niiden siisteydestä huolehditaan. Lisäksi ekopisteverkoston kattavuus tulee turvata. Täydentävät palvelut, kuten

puutarhajätteen vastaanotto ja mahdolliset kiertävät keräykset, ovat Kärkölän kaltaisessa kunnassa tärkeitä palvelutason kannalta. Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajeneminen kaikkiin kiinteistöihin on perusteltu ympäristötavoitteiden näkökulmasta. Kunta korostaa, että toteutuksessa tulee huomioida haja-asutusalueiden erityispiirteet ja mahdollistaa joustavat ratkaisut. Kärkölän kunta korostaa viestinnän ja jäteneuvonnan merkitystä muutosten onnistumisessa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kuulutus

- Alueen kuntien tietoverkko: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila